

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. คำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์
3. แบบฝึกทักษะ
4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. การหาประสิทธิภาพ
7. คำนีประสิทธิผล
8. ความพึงพอใจ
9. บริบทของโรงเรียน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยต่างประเทศ
11. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาษาไทย ธรรมชาติของภาษาไทย

วิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก : 1)

ความสำคัญของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็น
เอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการ
ติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจ
ธุระการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือใน
การแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้
กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ
ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความ
มั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม
ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติ
ไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก : 34)

ธรรมชาติของภาษา

ธรรมชาติของภาษาเป็นคุณสมบัติของภาษาที่สำคัญ มีคุณสมบัติพอสรุปได้ คือ

1. ทุกภาษาประกอบด้วยเสียงและความหมาย โดยมีระเบียบแบบแผนหรือ
กฎเกณฑ์ในการใช้อย่างเป็นระบบ
2. ภาษามีพลังในการออกงามมีผู้สิ้นสุด หมายถึง มนุษย์สามารถใช้ภาษา
สื่อความหมายได้โดยไม่สิ้นสุด
3. ภาษาเป็นเรื่องราวของการใช้สัญลักษณ์ร่วมกันหรือสมมติร่วมกัน และมี
การรับรู้สัญลักษณ์ร่วมกันหรือสมมติร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน
4. ภาษาสามารถใช้ภาษาพูดในการติดต่อสื่อสาร ไม่จำกัดเพศของผู้ส่งสาร
ไม่ว่าหญิง ชาย เด็ก ผู้ใหญ่ สามารถผลักดันในการส่งสารและรับสารได้
5. ภาษาพูดย่อมใช้ได้ทั้งในปัจจุบัน อดีตและอนาคต ไม่จำกัดเวลาและ
สถานที่
6. ภาษาเป็นเครื่องมือการถ่ายทอดวัฒนธรรมและวิชาความรู้มานาประการ
ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก :

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย สำหรับพัฒนาเด็กเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้และประสบการณ์
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก : 5)

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

คุณภาพผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 ก : 2-3) กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ ส่วนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่านและเห็นคุณค่าสิ่งทีอ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ

แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

ผู้แสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดรายงานหรือประเด็นสั้นๆ จาก การฟัง การดู การสนทนาและพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทหรือกรองประเภทกลอนดีกลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์นำข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระการเรียนรู้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 2-3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 5 สาระ คือ

สาระที่ 1 : การอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา
3. อธิบายความหมายโดยนัยจากเรื่องที่อ่านอย่างหลากหลาย
4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
5. วิเคราะห์และแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต
6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะและปฏิบัติตาม
7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

8. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด
2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสม
3. เขียนแผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิดใช้พัฒนางานเขียน
4. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน
5. เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ
6. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นได้ตรงตามเจตนารมณ์
7. กรอกแบบรายการต่าง ๆ

8. เขียนเรื่องตามจินตนาการ

9. มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดง
ความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

1. พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู
2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู
3. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล
4. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และ

การสนทนา

5. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การ
เปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ
ของชาติ

ตัวชี้วัด

1. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
2. จำแนกส่วนประกอบของประโยค
3. เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาท้องถิ่น
4. ใช้คำราชาศัพท์
5. บอกคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
6. แต่งบทหรือกรอง
7. ใช้สำนวนได้ถูกต้อง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและ
วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

1. สรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม

ตารางที่ 1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ป.4	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	1. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม	2. เขียนสื่อสาร เช่น คำขวัญ คำแนะนำ
	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนาการเขียน	3. การนำแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดไปพัฒนาการเขียน
	4. เขียนย่อความจากเรื่องสั้น ๆ	4. การเขียนย่อความจากเรื่องต่าง ๆ เช่น นิทาน เรียงความประเภทต่าง ๆ ประกาศ จดหมายคำสอน
	5. เขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา	5. การเขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา
	6. เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	6. การเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
	7. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	7. การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
	8. มีมารยาทในการเขียน	8. มารยาทในการเขียน

ตารางที่ 2 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การ
เปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ
ของชาติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ป.4	1. สะกดคำและบอกความหมายของ คำในบริบทต่าง ๆ	1. คำในแม่ ก กา มาตราตัวสะกด การผันอักษร คำเป็นคำตาย คำพ้อง
	2. ระบุชนิด และหน้าที่ของคำใน ประโยค	2. ชนิดของคำ ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์
	3. ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมาย ของคำ	3. การใช้พจนานุกรม
	4. แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลัก ภาษา	4. ประโยคสามัญ ส่วนประกอบของ ประโยค ประโยค 2 ส่วนและ ประโยค 3 ส่วน
	5. แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ	5. กลอนสี่ คำขวัญ
	6. บอกความหมายของสำนวน	6. สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต
	7. เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับ ภาษาถิ่น	7. ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น

จากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 สรุปได้ว่า สาระที่ผู้วิจัยนำมาจัดทำวิจัยในครั้งนี้ คือ
สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้
แกนกลางไว้อย่างชัดเจน และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการสะกดคำและบอกความหมายใน
บริบทต่าง ๆ และผู้วิจัยใช้สาระการเรียนรู้เรื่องคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์โดยใช้
กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะและเป็นสื่อการจัดการเรียนการ
สอนประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

คำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์

แนวทางการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง

1. การเขียนคำประวิสรรชนีย์ (คำที่ออกเสียง อะ) จากหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำประวิสรรชนีย์ คือ ที่นำพยัญชนะมาประสมสระ อะ และคงรูปสระ อะ ไว้ หลังพยัญชนะเวลาอ่านออกเสียงจะอ่านออกเสียง อะ เต็มเสียง (ถ้าประสมอยู่ที่พยางค์หน้าให้ออกเสียง อะ กึ่งเสียง) เช่น กระจก กระชาก กระทะ ตะลุย คะนึ่ง ตะลึง ตะเฝียด ธรรมชาติ กระปี คะนึ่ง ทะนง ประเดี้ยว

1.1 คำประวิสรรชนีย์

1.1.1 คำประเดิม ที่ต่อมากำหน้ากร่อนเสียงเป็นเสียง อะ เช่น ฉะนั้น มะนาว ชะเอม สะใภ้ เป็นต้น

1.1.2 คำที่ออกเสียง อะ ในพยางค์กลาง เพื่อให้อ่านได้สะดวก เช่น สับประรด สาละวน การะเกด เป็นต้น

1.1.3 คำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต ที่ต้องออกเสียง อะ ที่พยางค์ท้ายสุด เช่น ทิมะ สาธารณะ พลละ เป็นต้น

1.1.4 คำที่ขึ้นต้นด้วย สะ แผลงเป็น ตะ เช่น สะพาน-ตะพาน สะโพก-ตะโพก

คำประวิสรรชนีย์ที่ใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่

ชุดที่ 1 ได้แก่คำว่า กะทิ มะลิ ชะอม มะระ มะนาว มะกรูด ระฆัง ตะขาบ มะละกอ สับประรด

ชุดที่ 2 ได้แก่คำว่า ระดับ ชนะ มะเร็ง ตะมุน ละไม สะอาด กระบุง โหระพา สัมภาระ สระแห่น

ชุดที่ 3 ได้แก่คำว่า กระเชอ กระปี่ ตะกร้า สะกด ตะเกียบ สะพาน ศีรษะ อะไหล่ ประมาท ทะเยอทะยาน

ชุดที่ 4 ได้แก่คำว่า ชะงัก มะขาม กระเพรา สะดวก ชะเง้า ประมาณ ลักษณะ สาละวัน ทะมัดทะแมง ประดิศประคอบ

คำไม่ประวิสรรชนีย์ คือ คำที่ประสมสระ อะ เวลาอ่านออกเสียงคำไม่ประวิสรรชนีย์จะอ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียง เช่น ขนุน ฉลาม ถั่ว เมล็ด สารพัด สมัย ถนน ตลก ตลิ่ง ทนาย ทอย สกัด สงบ สไบ ขโมย

1.2 คำไม่ประวิสรรชนีย์

1.2.1 คำสมาส ที่มีเสียง อะ กิ่งมาตรา เช่น ภารกิจ ศิลปศาสตร์ เป็นต้น

1.2.2 คำที่เป็นอักษรนำรับจากภาษาเขมร เช่น ถนน ผกา ลออ ขจร สกัด

1.2.3 คำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต ที่ต้องออกเสียง อะ ที่พยางค์หน้า

คำ เช่น สมาคม กวี กนก เป็นต้น

1.2.4 คำพยางค์เดียวที่ใช้พยัญชนะตัวเดียว และอ่านออกเสียง อะ มี 2

คำ คือ ฐ กับ ณ

คำไม่ประวิสรรชนีย์ที่ใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่

ชุดที่ 5 ได้แก่คำว่า ชนิด ตลก เผลย ทหาร อร่อย สถานี ขบวน สมักร
สนับสนุน สนุกสนาน

ชุดที่ 6 ได้แก่คำว่า สกัด สมุด ขโมย สบาย กติกา ตลาด ธนาคาร ปฏิบัติ
กตัญญู สมุนไพร

ชุดที่ 7 ได้แก่คำว่า สมาธิ ธนบัตร เติลิด ศาสดา กายภาพ มัสยิด พยาบาท
ชีวภาพ สรรพคุณ เกษตรกรรม

ชุดที่ 8 ได้แก่คำว่า สลัก สยาม อวกาศ วัตถุ สุนัข สัตว์ อารยธรรม
หัตถกรรม เกษตรกร โภชนาการ สถานการณ์

วรรณิ โสภประยูร (2542 : 157) ได้ศึกษาคำยากที่นักเรียนส่วนมากเขียนผิดนั้น
สรุปสาเหตุได้ดังนี้

1. นักเรียนเห็นแบบอย่างคำที่เขียนผิดแล้วจำมาใช้
2. นักเรียนไม่มีพื้นฐานทางภาษา เช่น ไม่รู้จักคำประวิสรรชนีย์ หลักการใช้
คำที่มี ศ ษ ส หลักการใช้ตัวการ์นต์ หลักการผันวรรณยุกต์ หลักการใช้มาตราตัวสะกดแม่
ต่าง ๆ
3. นักเรียนไม่ทราบความหมายของคำ เพราะคำไทยมีคำพ้องรูป พ้องเสียงทำให้
ให้เข้าใจความหมายสับสน เช่น กัณฑ์ – กรรณ ชันธุ์-ชรร์ค์ พรรณ-พันธ์
4. นักเรียนฟังไม่ชัด เพราะคำไทยมีคำควบกล้ำ เช่น โครง โคลง ขรีบ ขลิบ
ครอง คลอง กรอง กลอง

5. นักเรียนไม่สามารถถ่ายถอดคำตามเสียงคำที่มาจากภาษาอังกฤษ ซึ่งเขียนแตกต่างจากเสียงได้ เช่น ซอด้ก คอกเตอร์ แท๊กซี่

6. นักเรียนใช้คำที่มีตัว ร ล ไม่ถูกต้อง เช่น ราว-ลาว ราว-ลาด รัก-ลัก

วิธีการสอนเขียนสะกดคำ

ปิยนุช แสนต่างนา (2552 : 80 - 81) เสนอวิธีการสอนการเขียนสะกดคำ ดังนี้

1. อ่านคำ โดยให้นักเรียนอ่านคำจากบัตรคำหรือคำที่ครูเขียนบนกระดาน ให้ถูกต้องและรู้ความหมาย
2. สะกดคำปากเปล่า โดยให้นักเรียนสะกดคำปากเปล่าเพื่อให้เข้าใจระบบเสียงสะกดคำ เช่น ต-อา-ตา ม-อา-มา โดยสะกดคำทีละคนและเป็นกลุ่ม
3. สังเกตคำ โดยให้นักเรียนสะกดคำพร้อมดูรูปคำ สังเกตการณ์วางสระพยัญชนะ ตัวสะกดและวรรณยุกต์
4. เขียนคำ โดยให้นักเรียนเขียนคำสะกดลงสมุดหรือบนกระดาน
5. ประเมินผลการสะกดคำ ให้นักเรียนดูคำแล้วสะกดคำให้ถูกต้อง และได้เสนอวิธีการสอนให้นักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้องและมีผลสัมฤทธิ์สูง ดังนี้

1. ครูผู้สอนออกเสียงได้ถูกต้องและมีแบบการสะกดคำที่แน่นอน
 2. ให้นักเรียนฝึกทักษะการเขียนสะกดคำอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะการฝึก
- รายบุคคล
3. ครูผู้สอนกำหนดจุดประสงค์ในการสอนที่แน่นอน
 4. มีการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน
 5. ใช้การฝึกทักษะด้วยการเลียนแบบและทราบผลการเรียน
 6. สอนโดยการเรียงลำดับตามตัวอักษร
 7. สอนโดยให้ผู้เรียนอ่านและรู้ความหมายของคำและการผัน
 8. มีกำหนดการสอนและวางแผนการสอนที่แน่นอน
 9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีกระบวนการและขั้นตอนที่ถูกต้อง
 10. สอนโดยใช้พจนานุกรมและมีการทบทวน
 11. สร้างแบบฝึกการอ่านและเขียนแล้วนำไปสอนนักเรียน
 12. นำปัญหาที่พบจากการเรียนการสอนมาสร้างแบบฝึก

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนสะกดคำ ได้แก่

1. เกมผสมคำ โดยแจกบัตรคำที่เป็นพยัญชนะ สระ แล้วให้นักเรียนนำบัตรมาต่อเป็นคำที่มีความหมาย
2. แบบฝึกที่กำหนดพยัญชนะ สระ ซึ่งเป็นวิธีการให้นักเรียนสร้างคำจากพยัญชนะและสระที่กำหนดให้ เช่น กำหนดให้พยัญชนะ ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ กำหนดสระให้ ได้แก่ สระอา สระอิ สระอี นำมาสร้างคำได้ ดังนี้ 1) คำไปคูอิกา 2) ตาไปดูปู 3) อาไปดูจ่าปี
3. กำหนดให้นักเรียนเขียนชื่อสิ่งต่าง ๆ ที่มองเห็น
4. การเล่นเกมปริศนาอักษรไขว้
5. การเล่นเกมทายคำ โดยครูบอกความหมายและให้นักเรียนเขียนคำ
6. จัดทำสมุดรวมคำที่มักเขียนผิด
7. การเล่นเกมบิงโกคำศัพท์

สรุปได้ว่า การฝึกให้นักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้องตรงความหมาย ครูผู้สอนภาษาไทยต้องวางแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสร้างบรรยากาศให้นักเรียนสนุกกับการเรียนการสอน เช่น การเล่นเกมทายคำศัพท์ การทำแบบฝึกต่าง ๆ มีการประเมินผลนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนจดจำคำศัพท์ต่าง ๆ ได้อย่างคงทนตลอดไป ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์เพราะนักเรียนส่วนมากเขียนคำศัพท์ไม่ถูกต้อง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีปัญหาในการเขียนคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ จำนวน 80 คำ จึงนำจัดทำแบบฝึกทักษะ จำนวน 8 ชุด เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนั้นครูผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาและออกแบบนวัตกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่แบบฝึกจะอยู่ท้ายบทเรียนมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ ดังความหมายต่อไปนี้

กัลยาณี บุญประสิทธิ์ (2551 : 24) ได้กล่าวว่าแบบฝึกทักษะหมายถึง ชุดฝึกการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้น เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้และทบทวนเนื้อหาที่เรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ซึ่งเป็นการฝึกเพื่อเสริมความชำนาญและฝึกกระบวนการคิดมากขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 111) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่าแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสำหรับนักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเพิ่มขึ้น

เทียนจันทร์ ไสยวรรณ (2552 : 32) สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะคือสื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่ง ที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนเกิดทักษะ เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อเรื่องได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะ คือสื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนเกิดทักษะ เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญและเข้าใจเนื้อเรื่องเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของผู้เรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญแบบฝึกทักษะ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2548 : 130-131) ได้กล่าวไว้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือส่วนเสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียนในบางวิชา แบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550 : 29) และ ปิยะนุช ยีนสุข (2552 : 37) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญแบบฝึกทักษะ จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น ควรให้นักเรียนได้ฝึกบ่อย ๆ เพราะแบบฝึกทักษะสามารถนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

แบบฝึกทักษะมีความสำคัญ ในการพัฒนาการเรียนการสอนทักษะทางภาษาของนักเรียน ซึ่งในการฝึกทักษะจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำในการฝึกฝน

เพราะถ้าขาดแบบฝึกทักษะที่ใช้ในการฝึกฝนทักษะความรู้ต่างๆ หลังจากที่เรียนไปแล้วผู้เรียน อาจลืมเลือนความรู้ที่เรียนไปได้ อันจะส่งผลให้การเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนทำ แบบฝึกมาก ๆ เป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น เพราะ นักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว มาฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

เพื่อให้ได้แบบฝึกที่ดีมีคุณภาพครูควรศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ซึ่งสถาบันการศึกษาและนักการศึกษากล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2546 : 132) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาใน ทุก ๆ ระดับชั้น
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือที่เป็นปัญหา ออกเป็นเนื้อหาหรือย่อย ๆ เพื่อใช้ในการ สร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก
4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อ วินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้าง ขึ้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือที่วิเคราะห์ไว้ในข้อที่ 2
5. สร้างแบบฝึก เพื่อใช้พัฒนาย่อยแต่ละในในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียน ตอบ การกำหนดรูปแบบขนาดของบัตร พิจารณาตามความเหมาะสม
6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางในการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้าเพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการ เรียนโดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับ แบบทดสอบความก้าวหน้า
8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง หากคุณภาพของแบบฝึกและ คุณภาพของแบบทดสอบ
9. นำมาปรับปรุงแก้ไข

10. รวบรวมเป็นแบบฝึกจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

ประกาศरण เล็งวงศ์ (2550 : 47) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะประกอบด้วย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. วิเคราะห์หลักสูตร (มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้)
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบฝึก
4. กำหนดเนื้อหาในแบบฝึก
5. จัดทำแบบฝึก
6. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข
7. นำไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไข
8. นำไปใช้ในการปฏิบัติจริงในห้องเรียน
9. วิเคราะห์ผลการใช้แบบฝึก
10. สรุปและจัดทำรายงานผล

อรรมเดช ทองกอง (2551 : 32) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะแบบฝึกทักษะที่ดีต้องผ่านขบวนการและขั้นตอนในการสร้างอย่างเป็นระบบ เมื่อได้แบบฝึกทักษะที่ดีย่อมเกิดประสิทธิภาพที่ดีเมื่อนำไปใช้กับตัวนักเรียน

สรุปขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก ดังนี้ ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน วิเคราะห์หลักสูตรจากมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์เนื้อหา แล้วจัดทำแบบฝึกให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไข นำไปใช้ในการปฏิบัติจริงในห้องเรียน วิเคราะห์ผลการใช้แบบฝึกทักษะและสรุปจัดทำรายงาน

หลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะ สิ่งที่ผู้สร้างคำนึงถึงคือหลักจิตวิทยาเพื่อให้ได้แบบฝึกทักษะที่มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของนักเรียนแต่ละวัย หลักจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างของแบบฝึกทักษะมีหลายประการ ผู้วิจัยได้อาศัยหลักกรรมถึงหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2548 : 51) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคด์ ดังนี้
 ธอร์นไคด์ นักจิตวิทยาในกลุ่มประพฤติกรรมนิยม เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่าง
 สิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial and error)
 ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองเพียงรูปแบบเดียวและจะพยายามใช้
 รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ กฎการเรียนรู้ของธอร์นไคด์ ได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี
 ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ
2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วย
 ความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้นั้นจะไม่
 คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้
3. กฎแห่งการใช้ (Law of use and disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยง
 ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการได้นำไปใช้
 ตลอด ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้
4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลพึงพอใจย่อม
 อยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากจะเรียนรู้ ดังนั้น การได้รับผลที่พึง
 พอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

กมล ชุกกลิน (2550 : 33-34) ได้ศึกษาจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่ง
 สามารถนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะได้ดังต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual difference) ต้องคำนึงเสมอว่า
 นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจต่าง ๆ การสร้างแบบฝึกทักษะ
 จึงควรพิจารณาให้เหมาะสมไม่ง่ายเกินไปสำหรับเด็กเก่ง และไม่ยากเกินไปสำหรับเด็กอ่อนใน
 การฝึก แบบฝึกทักษะควรมีทั้งเป็นรายบุคคลและฝึกเป็นกลุ่ม การฝึกเป็นกลุ่มควรให้เด็กเก่ง
 ควบคู่กับเด็กอ่อนเพื่อให้เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน
2. การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of exercise) ธอร์นไคด์ ได้กล่าวไว้ว่า
 การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ๆ ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึก
 ทักษะ จึงควรสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกฝนเรื่องใดเรื่องหนึ่งซ้ำ ๆ กันหลายครั้ง
 โดยแบบฝึกทักษะมีหลายรูปแบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย อันจะส่งผลทำให้
 ความสนใจในการฝึกลดลงและจะไม่เกิดการเรียนรู้เท่าที่ควร
3. กฎแห่งผล (Law of effect) คือการให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตน

ได้แก่ การเฉลยคำตอบให้นักเรียนทราบผลการทำงานอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการสร้างความพอใจแก่นักเรียน

4. การจูงใจนักเรียน(Motivation)ได้แก่การเรียงลำดับจากง่ายไปหายากและเนื้อเรื่องที่นำมาสร้างเป็นแบบฝึกควรมีหลายรูปแบบและควรมีภาพเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนมากขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 114) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกทักษะที่ดี นอกจากจะคำนึงถึงหลักในการสร้างและหลักในการฝึก จะต้องอาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ ประกอบด้วยดังต่อไปนี้

1. ความใกล้ชิด หมายถึง กรณีที่ว่า ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจแก่นักเรียนเป็นอย่างมาก

2. การฝึกเป็นการให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ

3. กฎแห่งผล คือ การที่นักเรียนได้ทราบผลและการทำงานของตนด้วย การเฉลยคำตอบให้ จะช่วยให้นักเรียนทราบข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจให้เกิดแก่นักเรียน

4. การจูงใจ หมายถึง การจัดแบบฝึกหัด เรียงลำดับจากแบบฝึกหัดง่ายและสั้นไปสู่เรื่องที่ยากและยาวขึ้น ควรมีภาพประกอบและมีหลายรส หลายรูปแบบ

สรุปได้ว่า หลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับจิตวิทยาพัฒนาการของผู้เรียน สร้างแบบฝึกทักษะให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการฝึก สร้างให้เหมาะสมกับวัย เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ให้มีหลากหลายรูปแบบ ใช้เวลาพอเหมาะและมีคำอธิบายชัดเจน ผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวไปสร้างแบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์เรื่องคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ จำนวน 8 ชุด

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีนั้น ต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับนักเรียนตลอดจนคำนึงถึงจิตวิทยาเกี่ยวกับสิ่งเร้าและการตอบสนองพัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นของการเรียน นอกจากนั้นจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็ก ซึ่งแบบฝึกทักษะจะประกอบด้วยคำชี้แจงและตัวอย่างสั้น ๆ ที่จะทำให้เด็กเข้าใจง่าย ใช้เวลาเหมาะสมและมี

ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนไปแล้ว นอกจากนี้แบบฝึกควรมีหลายแบบเพื่อสร้างความสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

พัฒนา ยงเพชร (2549 : 40-41) กล่าวไว้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี

ถวัลย์ มาศจรัส (2550 : 47) แบบฝึกทักษะเป็นกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 112) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบอย่างเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกทักษะที่ไม่ยาวเกินไปและไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึกทักษะ
9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
14. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีความหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและต้องมีลักษณะเร้าใจ ชั่วๆ จูงใจ ให้ได้คิดพิจารณา ได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ความเข้าใจ ควรมีภาพดึงดูดความสนใจเหมาะสมกับวัยเรียน ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มี

คำสั่งและคำชี้แจงสั้นชัดเจน เข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบ เนื้อหาพอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป

ประโยชน์และความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

สุนีรัตน์ บดสันเทียะ (2548 : 42) สรุปว่าแบบฝึกมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครู ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับคือประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองได้ฝึกทักษะอย่างเต็มความสามารถของแต่ละบุคคล ทบทวนความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนไปแล้ว สามารถค้นหาข้อบกพร่องของแต่ละคน ประโยชน์ต่อครู คือช่วยลดภาระของครู ประหยัดเวลา ช่วยให้การพบจุดบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน

กองเหรียญ มอนไรสง (2550 : 31) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้น จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งระดับของวัย และระดับของชั้นเรียน และมีกิจกรรมต่างๆกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 111) กล่าวถึง ความสำคัญของแบบฝึกว่าเป็น เทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหลายๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้นคือแบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้นและได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึก ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียน ได้ดีที่สุดในความสามารถของตนเอง
4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประมวลผลงานของตนเองได้
5. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกของตนเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่น ๆ
8. แบบช่วยเสริมให้ทางภาษาให้คงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่จะเรียนจะเห็นได้ว่า แบบฝึกมีความจำเป็นและสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

อย่างมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้น ครูจึงต้องศึกษาหาความรู้ในการสร้างแบบฝึกให้กับนักเรียนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน

สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะอย่างเต็มความสามารถของแต่ละบุคคลและประสบความสำเร็จในการฝึกได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครูทำให้ลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถของตนเพื่อความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี และสามารถหาข้อบกพร่องของแต่ละคนได้อีกด้วย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

แนวคิดหลักเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

การสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) พัฒนาขึ้น โดย Robert E. Slavin ผู้อำนวยการ โครงการศึกษาระดับ โอภาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ความคิด เหตุผลซึ่งกันและกัน ได้เรียนรู้สภาพอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวคิด ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ตลอดจนเพื่อจะเรียนรู้และรับผิดชอบงานของผู้อื่นเสมือนงานของตน โดยมุ่งเน้นผลประโยชน์และความสำเร็จของกลุ่ม มีนักการศึกษาเสนอแนวคิด ดังนี้

สลาบิน (Slavin. 1983 : 20-21) ซึ่งเป็นผู้นำแนวคิดเรื่องการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เชื่อว่าการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) หมายถึงผู้เรียนจะเรียนด้วยความสุข และพัฒนาสติปัญญาของตนเองอย่างเต็มที่พร้อมกับเกิดความรู้สึกที่ดีงามในทางสังคมจากกระบวนการทำงานกลุ่ม ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัว และศักยภาพของตนเองร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ โดยสมาชิกในแต่ละกลุ่มตระหนักว่าตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่ม ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่ม สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องรับผิดชอบร่วมกัน สมาชิกต้องมีการพูดคุยกัน ช่วยเหลือกัน ผู้เรียนจะได้รับความรู้จากเพื่อนซึ่งทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกถึงคุณค่าของตนเอง เนื่องจากได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มและมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม

วิลลาร์ด สุนทร โรจน์ (2550 : 17-19) ได้เสนอว่า หลักการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน

กัน โดยที่แต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่มทั้ง โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบการเรียนรู้ของเพื่อน สมาชิกทุกคนในกลุ่มความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม หลักการจัดกลุ่มนักเรียนผู้สอนต้องศึกษาระดับคะแนนสอบวิชาใดวิชาหนึ่งของนักเรียน แล้วเรียงอันดับจากคนที่มีความรู้สูงที่สุดไปหาคนที่มีความรู้ต่ำสุด แล้วจัดให้แต่ละกลุ่มมีคนเก่ง ปานกลาง อ่อน ละครึ่งทุกกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มควรจะมีทั้งเพศชายและเพศหญิงละครึ่งด้วย และกลุ่มที่มีขนาดพอเหมาะ คือ กลุ่มที่มีสมาชิก 4 คน การแบ่งกลุ่มแบบนี้จะเห็นได้ว่าทุกกลุ่มจะมีนักเรียนคนเก่ง ปานกลาง อ่อน เหมือนกัน การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข โดยผู้เรียนทุกคนในกลุ่มจะมีความสบายใจในการพูดคุย ซักถามกัน ให้ความรู้แก่กัน คนเก่งจะเกิดความภาคภูมิใจในการให้ความรู้แก่คนเรียนปานกลางและคนเรียนอ่อน ซึ่งจะช่วยให้คนเรียนปานกลางและเรียนอ่อนได้คะแนนสูงขึ้น

สุพล วังสินธ์ (2543 : 10) ได้สรุปถึงหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือมีลักษณะคล้ายคลึงกับการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม แต่แตกต่างกันในรายละเอียด ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ
2. สมาชิกในกลุ่มย่อยมีผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างกัน
3. ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้นำศักยภาพของตนเองมาเสริมความสำเร็จของกลุ่ม
4. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือกัน
5. ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันเชิงบวก

จากการศึกษาแนวคิดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน โดยสมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นักเรียนเก่งแนะนำคนที่เรียนอ่อนและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผลงานของแต่ละคนเป็นผลงานของกลุ่มและมีทักษะทางสังคมดีขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงรูปแบบ ดังนี้

ศุรศักดิ์ หลาบมาลา (2536 : 96-99) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่นิยมใช้ทั่วไปในปัจจุบันมี 8 รูปแบบ ดังนี้

1. Student Teams Achievement Divisions (STAD) สมาชิกในกลุ่ม 4 คน ระดับสติปัญญาต่างกัน เช่น เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและงานของกลุ่มไว้ แล้วครูทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้น แล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อน ให้ถูกต้องก่อนนำเสนอ ครูจัดอันดับของคะแนนทุกกลุ่มปีละภาคให้ทุกคนทราบ

2. Teams-Games-tournament (TGT) จัดกลุ่มเช่นเดียวกับ (STAD) แต่ไม่มีการสอนทุกสัปดาห์แต่ละทีมที่มีความสามารถเท่ากันจะแข่งขันกันตอบปัญหา จะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์ โดยพิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล

3. Team Assisted Individualization (TAI) สมาชิกของกลุ่ม 4 คน มีระดับความรู้ต่างกัน ใช้สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ครูเรียกเด็กที่มีระดับความรู้เดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอน ความยากง่ายของเนื้อหาวิชาที่สอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตน และต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนสอบข้อสอบโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน มีการให้รางวัลทีมที่ทำคะแนนได้ดีกว่าเดิม

4. Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) ใช้สำหรับวิชาอ่านเขียนและทักษะอื่น ๆ ทางภาษา สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน มีความรู้พื้นฐานเท่ากัน 2 คน อีก 2 คน ก็เท่ากันแต่ต่างระดับความรู้กับ 2 คนแรก ครูจะเรียกคู่ที่มีความรู้ระดับเท่ากันจากทุกกลุ่มมาสอนให้กลับเข้ากลุ่ม แล้วเรียกคู่ต่อไปจากทุกกลุ่มมาสอน คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากคะแนนสอบของสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล

5. Jigsaw ใช้สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 สมาชิกในกลุ่มมี 6 คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ ในหัวข้อที่ต่างกัน ออกไปแล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตนเองสอนเพื่อนสิ่งที่ตนไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ การประเมินผลเป็นรายบุคคล แล้วรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

6. Jigsaw II สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คน นักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ความสนใจในหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจในหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมกัน ค้นคว้าและอภิปราย แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตนแล้วสอนเพื่อนในเรื่องที่ตนเองไปประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อนจะได้รับรางวัล

7. Learning Together สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คน ระดับความรู้ต่างกันใช้สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 ครูทำการสอนทั้งชั้น เด็กแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ครูมอบหมายคะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม

8. Group Investigation สมาชิกในกลุ่มมี 2-6 คน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่ต้องการค้นคว้า สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทั้งกลุ่ม เสนอผลงานหรือรายงานต่อหน้าชั้น การใช้รางวัลหรือคะแนนให้ทั้งกลุ่ม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือซึ่งส่วนมากนำมาใช้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาและใช้ในบางวิชา แต่มีบางรูปแบบที่สามารถใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาได้ ควรนำรูปแบบการเรียนการสอนเหล่านี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนของตนเอง เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 36-43) ได้รวบรวมรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

1. การเล่าเรื่องรอบวง (Round Robin) เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเล่าประสบการณ์ ความรู้ สิ่งที่น่าสนใจศึกษาและสิ่งที่ตนประทับใจให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟังทีละคนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อความหมายของผู้เรียน

2. มุมสนทนา (Comers) จัดนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยเข้าไปนั่งตามมุมหรือจุดต่าง ๆ ของห้องเรียน ให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำตอบจากโจทย์ปัญหาที่ครูกำหนดให้ แล้วให้สมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอธิบายเรื่องราวที่ตนได้ศึกษาให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง

3. คู่ตรวจสอบ (Pair Check) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน ให้สมาชิกจับคู่กันทำงาน เมื่อได้รับโจทย์ปัญหาหรือแบบฝึกหัดจากครู นักเรียนคนหนึ่งจะเป็นคนแก้โจทย์หรือตอบปัญหา อีกคนหนึ่งทำหน้าที่เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหา แล้วสลับหน้าที่กันในแต่ละข้อ เมื่อทำครบทุกข้อจะนำคำตอบมาแลกเปลี่ยนตรวจสอบกับคำตอบของผู้อื่นในกลุ่ม

4. คู่คิด (Think-Pairs Share) ครูจะเป็นผู้ตั้งคำถามให้นักเรียนในชั้นตอบ แต่ก่อนตอบจะต้องคิดหาคำตอบของตนเองก่อนแล้วนำคำตอบของตนไปอภิปรายกับเพื่อนที่นั่งใกล้กัน เมื่อมั่นใจว่าคำตอบของตนถูกต้องหรือดีที่สุดในใจจึงนำคำตอบมาเล่าให้เพื่อนในชั้นฟัง

5. เพื่อนเรียน (Partners) นักเรียนจับคู่กันช่วยเหลือกันเรียนและทำความเข้าใจเนื้อหาที่เป็นความคิดรวบยอดที่สำคัญ ในบางครั้งคู่หนึ่งอาจจะขอคำแนะนำหรือคำอธิบาย

จากคู่อื่น ๆ ที่ จะมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ได้ดี เมื่อมีความเข้าใจแจ่มชัด แล้วก็นำไปถ่ายทอดให้นักเรียนคู่อื่น

6. ปริศนาความคิด (Jigsaw) ครูมอบหมายให้สมาชิกแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาในบทเรียนหรือเอกสารที่กำหนดให้ โดยทุกกลุ่มศึกษาเหมือนกัน สมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มจะถูกกำหนดให้ศึกษาเนื้อหาคนละตอนแตกต่างกัน นักเรียนที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันจากทุกกลุ่มจะร่วมกันเป็นกลุ่มเชี่ยวชาญ หลังจากทุกคนศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้วจะร่วมกันคิดหาวิธีอธิบายให้เพื่อนนักเรียนในกลุ่มประจำของตนฟัง สมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเรื่องต้นๆ หรือโจทย์ข้อแรกๆ จะเล่าให้สมาชิกในกลุ่มของตนฟังก่อน ทำเช่นนี้จนครบทุกข้อ สมาชิกกลุ่มคนใดคนหนึ่งจะสรุปเนื้อหาของสมาชิกทุกคนในกลุ่มเข้าด้วยกันและครูควรทดสอบความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนในช่วงสุดท้ายของการเรียนและให้รางวัล

7. กลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op) แบ่งนักเรียนในห้องเป็นกลุ่มย่อยๆ แต่ละกลุ่มย่อยร่วมกันศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยสมาชิกแต่ละคนแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ หลังจากทีสมาชิกแต่ละคนทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จก็จะนำผลงานมารวมกันเป็นงานกลุ่ม แล้วจึงนำเสนอต่อชั้นเรียน ซึ่งความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความสำเร็จของสมาชิกทุกคน

8. การร่วมมือกันแข่งขัน (Teams Games tournament : TGT)) แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีความรู้ เพศ และความสามารถต่างกัน กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มแข่งขัน มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มเชี่ยวชาญ เมื่อเริ่มเรียนทุกคนจะศึกษาเนื้อหาที่ได้รับมอบหมายจนแตกฉาน หลังจากนั้นสมาชิกทุกคนในกลุ่มที่ 1 และ 2 ช่วยกันตั้งคำถามโดยไม่จำเป็นต้องเขียนคำตอบ แล้วนำไปให้ผู้ประสานงานในกลุ่มที่ 3 ในขณะที่เดียวกันสมาชิกในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 จะตั้งคำถามให้สมาชิกในกลุ่มของตนเมื่อครบเวลาผู้ประสานงานในกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มเฉลย ถ้าตอบถูกจะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนนและเมื่อสิ้นสุดการแข่งขันให้รวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับคำชมเชย กลุ่มที่ได้คะแนนต่ำจะได้รับการให้กำลังใจ สรุปผลการทำกิจกรรม สิ่งที่ได้รับการเรียนรู้และข้อเสนอแนะครูจะอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ

9. ร่วมกันคิด (Numbered Heads Together) ร่วมกันตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนในกลุ่มย่อยช่วยกันคิดหาคำตอบ หลังจากนั้นเรียกให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งจากกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งตอบคำถาม

จากการศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยสนใจการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มที่เน้นความสำเร็จร่วมกัน

STAD เป็นการจัดการเรียนรู้เรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละความสวามารถ กลุ่มละ 4-6 คน ประกอบด้วยนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนให้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันช่วยเหลือกัน โดยมีรางวัลเป็นการเสริมแรง ผลงานของนักเรียนแต่ละคนเป็นผลงานของกลุ่ม ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนทักษะทางสังคมเพื่อการทำงานเป็นกลุ่มและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD Student Teams Achievement Divisions เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมและใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สลาวิน (Slavin, 1994 : 288) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนด้วยเทคนิค STAD ไว้คือ การเรียนเป็นทีมที่ผสมความรู้ความสามารถสนุกสนานมีการปฏิสัมพันธ์กันหรือได้รับรางวัลสำหรับทีมที่สมาชิกสามารถทำคะแนนมากกว่าคะแนนฐานของตัวเอง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 23) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD หมายถึงวิธีการที่จะมีเป้าหมายของกลุ่มและช่วยเหลือกันเพื่อหาความสำเร็จของกลุ่ม ส่วนหลักการของการเรียนแบบร่วมมือกำหนดให้ใช้เวลาในชั้นเรียน มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มประมาณ 4-5 คน โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความสามารถแตกต่างกัน และเทคนิคนี้จะต้องใช้แรงเสริม เช่น รางวัล คำชมเชย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนร่วมมือกันทำงาน

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2546 : 170) ได้ให้ความหมายการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD ไว้ว่าเป็นการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งคล้ายกันกับเทคนิค TGT ที่แบ่งนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่ม เพื่อทำงานรวมกันกลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหา สาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ แล้วทำการทดลองเรียนรู้คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีมผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล

คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550 : 28) ได้เสนอว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือที่เน้นความสำเร็จร่วมกัน (STAD) เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ เน้นการให้ความช่วยเหลือในทีมมากกว่าการแข่งขันตัวต่อตัว ใช้การทดสอบสั้น ๆ โดยการสอนในชั้นเรียนมีการแบ่งปันเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม แต่ละทีมแบ่งความสามารถของนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน แล้วให้นักเรียนแต่ละทีมร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมช่วยเหลือกันเป็นทีม ครูผู้สอนจะนำเสนอประเด็นใหม่หรือเนื้อหาใหม่ โดยอาจนำเสนอด้วยสื่อที่น่าสนใจ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ ใช้การสอนโดยตรงหรือตั้งประเด็นใหม่หลังจากเรียนแต่ละเนื้อหา นักเรียนต้องทำแบบทดสอบย่อยเป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนของสมาชิกในทีมมารวมกัน นักเรียนที่ตอบคำถามหรือปฏิบัติกิจกรรมได้ดีขึ้นจะได้คะแนนพิเศษเป็นรางวัล มุ่งเน้นการประสบผลสำเร็จเป็นกลุ่ม

ชัยวัฒน์ สุทธิวัฒน์ (2554 : 197) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ว่าการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) เป็นเทคนิคการสอนที่ครบวงจร ผู้เรียนเรียนรู้ได้โดยการลงมือปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ 4-5 คน เน้นให้มีการแบ่งงานกันทำช่วยเหลือร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายในกลุ่มหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ในขณะที่เรียนสมาชิกในกลุ่มสามารถช่วยเหลือกันในการทำงานในเนื้อหานั้น ๆ แต่ เมื่อจบบทเรียนจะทดสอบเป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม มีการประกาศคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะได้รับรางวัลและเมื่อเรียนครบ 5-6 สัปดาห์แล้วผู้เรียนสามารถเปลี่ยนกลุ่มได้

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เป็นการสอนที่ครบวงจร ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมที่มีสมาชิกในกลุ่ม 4-6 คน โดยแบ่งตามความสามารถ สมาชิกทุกคนจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันในขณะที่เรียน นักเรียนเก่งแนะนำคนที่เรียนอ่อน และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผลงานของแต่ละคนเป็นผลงานของกลุ่ม และมีทักษะทางสังคมดีขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยใช้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. 2546 : 170)

1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการทางสังคม เช่น ทักษะกระบวนการกลุ่มทักษะการเป็นผู้นำและฝึกความรับผิดชอบ

องค์ประกอบการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ กมลวรรณ โพธิ์บัณฑิต (2543 : 30) รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD มีส่วนประกอบที่สำคัญ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. การนำเสนอบทเรียนทั้งชั้น (Class Presentation) ครูเป็นผู้ทำการสอน เนื้อหาของบทเรียนแก่นักเรียนพร้อมกันทั้งชั้น ซึ่งครูอาจใช้เทคนิควิธีการสอนรูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะ ของเนื้อหาของบทเรียนและการตัดสินใจของครูเป็นสำคัญที่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมและการนำเสนอบทเรียนของครูต้องใช้สื่อประกอบอย่างพอเพียงด้วย
2. การจัดกลุ่ม (Teams) จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มละ 4-5 คนผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะแบ่งแบบความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อร่วมกันศึกษาเนื้อหาและปฏิบัติตามกติกการเรียนรู้แบบร่วมมือในบทบาทต่างๆ เช่น เป็นผู้หาคำตอบ เป็นผู้สนับสนุน และเป็นผู้จับบันทึกการแบ่งกลุ่มลักษณะนี้จุดประสงค์หลัก เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียนซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีการช่วยเหลือกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่มมีการนับถือตนเองและยอมรับต่อกัน จึงทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน
3. การทดสอบย่อย (Test) หลังจากที่ผู้สอนได้เสนอบทเรียนไปแล้ว 1-2 คาบจะมี การทดสอบผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยไม่เปิดโอกาสให้ปรึกษากันในระหว่างทำการทดสอบ เพื่อวัด ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว ดังนั้นผู้เรียนแต่ละคนจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อตัวเอง ในการรับความรู้จากผู้สอนและเพื่อน
4. คะแนนพัฒนาการรายบุคคล (Individual Improvement Scores) แนวคิดหลักของการให้คะแนนแบบนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนบรรลุวัตถุประสงค์หรือเพื่อแสดงออกซึ่งความสามารถของตนเองให้ดีกว่าครั้งก่อน ผู้เรียนแต่ละคนก็สามารถทำคะแนนสูงสุดให้กลุ่มตนได้ด้วยวิธีนี้นักเรียนแต่ละคนจะมีคะแนนพื้นฐานซึ่งคิดมาจากคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลาย ๆ ครั้ง

5. การตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม (Team Recognition) การที่กลุ่มได้รับ รางวัลก็ต่อเมื่อกลุ่มนั้นได้รับความสำเร็จเหนือกลุ่มอื่น ซึ่งจะตัดสินด้วยคะแนนที่ได้มาจากการทำแบบทดสอบของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มแล้วคิดเป็นคะแนนพัฒนานำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2546 : 171) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. การเสนอเนื้อหาผู้สอนทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วและนำเสนอเนื้อหาสาระ หรือความคิดรวบยอดใหม่
2. การทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มผู้สอนจัดผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันจัดให้คละกันและชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม ถ้าจะต้องช่วยและร่วมกันเรียนรู้เพราะผลการเรียนของสมาชิกแต่ละคนส่งผลต่อผลรวมของกลุ่ม
3. การทดสอบย่อยสมาชิกหรือผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบย่อยเป็นรายบุคคลหลัง จากเรียนรู้หรือทำกิจกรรมแล้ว
4. คะแนนพัฒนาการของผู้เรียนเป็นคะแนนการพัฒนาหรือความก้าวหน้าของ สมาชิกแต่ละคนซึ่งผู้สอนและผู้เรียนอาจรวมกันกำหนดคะแนนการพัฒนาเป็นเกณฑ์ ขึ้นมาก็ได้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนพัฒนาการของผู้เรียน

คะแนนจากการทดสอบ	คะแนนความก้าวหน้า
1. ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนฐานมากกว่า 10 คะแนน	0
2. ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนฐาน 1-10 คะแนน	10
3. ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนฐาน 1-10 คะแนน	20
4. ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนฐานเกิน 10 คะแนน	30

5. การรับรองผลงานและเผยแพร่ชื่อเสียงของทีมเป็นการประกาศผลงานของทีม เพื่อรับรองและยกย่องชมเชยในรูปแบบต่างๆ เช่น ปับประกาศให้รางวัลลงจดหมายข่าว ประกาศ เสียงตามสาย เป็นต้น

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบด้วยการนำเสนอเนื้อหาสาระใหม่ การจัดกลุ่มทำงานเป็นทีมการทดสอบย่อยการพัฒนารายบุคคลความสำเร็จของกลุ่ม

ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มกิจกรรมร่วมมือเทคนิค STAD

สลาวิน (Slavin, 1995 : 71-73) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ดังนี้

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การนำเสนอข้อมูล (Class Presentation) ครูเป็นผู้นำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการสอนตรง อาจเป็นการใช้เอกสารหรือการบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน ผู้เรียนจะต้องมีความตั้งใจเพราะผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติจริงและมีการทดสอบหลังจากจบบทเรียนหนึ่ง ๆ แล้ว

2. การทำงานร่วมกัน (Teams) ผู้เรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มหนึ่งมี 4-5 คน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์และเพศละกัน หน้าที่สำคัญของกลุ่มคือ การช่วยเหลือกันเรียนร่วมกัน เตรียมสมาชิกเพื่อการทดสอบหลังจากที่ครูสอนเนื้อหาจบแล้ว สมาชิกจะเข้ากลุ่มเรียนรู้และทำงานจากใบงาน อภิปรายปัญหาพร้อมกัน รวมทั้งการตรวจสอบการแก้ไขคำตอบ หัวใจสำคัญอยู่ที่สมาชิกแต่ละคน ทุกคนจึงต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และเรียนรู้เพื่อให้กำลังใจและเข้าใจร่วมกัน

3. การทดสอบ (Quizzes) เมื่อครูสอนไปประมาณ 1-2 ครั้ง ผู้เรียนจะเข้าทำการทดสอบในสาระที่เรียน ต่างคนต่างสอบ จะช่วยเหลือกันไม่ได้

4. การปรับปรุงคะแนน (Individual Improvements Score) จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ผู้เรียนสามารถปรับปรุงคะแนนของตนให้สูงขึ้น

5. การตัดสินผลงานของกลุ่ม (Team Recognition) จะพิจารณาผลรวมของการปรับปรุงคะแนนของสมาชิกในกลุ่ม กำหนดระดับผลความสำเร็จตามคะแนนที่ได้ของกลุ่มอาจเป็นคำชมเชย ใบประกาศนียบัตร รางวัล เป็นต้น

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2546 : 172-174) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค STAD ดังนี้

ขั้นเตรียมเนื้อหา ประกอบด้วย

1. การจัดเตรียมเนื้อหาสาระผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่เรียนได้เรียนรู้ เป็นเนื้อหาใหม่โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองรวมทั้งสื่อวัสดุอุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน เป็นต้น

2. การจัดเตรียมแบบทดสอบย่อย เช่น ข้อทดสอบ กระจายคำตอบ เกณฑ์การให้คะแนน เป็นต้น

ขั้นจัดทีม เป็นการแบ่งกลุ่มผู้เรียนทั้งเพศและความสามารถละกันเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2-3 คน อ่อน 1 คน

ขั้นเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. ผู้สอนแนะนำวิธีการเรียนรู้
2. ทีมวางแผนการเรียนรู้ โดยแบ่งภาระหน้าที่กัน เช่น ผู้อ่าน ผู้หาคำตอบ ผู้สนับสนุน ผู้จัดบันทึก ผู้ประเมินผล
3. สมาชิกในแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาสาระและทำกิจกรรมตามใบงานที่ผู้กำหนดซึ่งการเรียนรู้วิธีนี้ เน้นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในทีมมากกว่าการแข่งขันแบบตัวต่อตัว

4. ผู้เรียนหรือสมาชิกแต่ละกลุ่มประเมินเพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา

ขั้นทดสอบ ประกอบด้วย

1. ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบย่อยเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้จากข้อทดสอบของผู้สอน
2. ผู้สอนและผู้เรียนอาจร่วมกันตรวจผลการทดสอบของสมาชิกแต่ละคน
3. ทีมจัดทำคะแนนการพัฒนาของสมาชิกแต่ละคนและคะแนนการพัฒนาของกลุ่ม
4. ให้แต่ละทีมนำคะแนนการพัฒนาของทีมไปเทียบเกณฑ์ เพื่อหาระดับคุณภาพซึ่งอาจกำหนด ดังตารางที่ 4

ตาราง ที่ 4 คะแนนพัฒนาเทียบเกณฑ์คุณภาพ

คะแนนการพัฒนา	ระดับคุณภาพ
0-16	ต้องปรับปรุง
17-32	ควรปรับปรุง
33-48	พอใช้
49-64	ดี
65-80	ดีมาก

ขั้นการรับรองผลงานและเผยแพร่ชื่อเสียงของทีม

เป็นการประกาศผลงานของทีม ว่าแต่ละทีมอยู่ในระดับคุณภาพได้รับรองยกย่อง ชมเชยทีมที่มีคะแนนการพัฒนาสูงในรูปแบบต่างๆ เช่น ประกาศให้รางวัล ลงจดหมายข่าว ประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น

นอกจากนี้สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2546 : 175) ได้ให้ข้อดีข้อเสียและ ข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ไว้ ดังนี้

ข้อดีของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

1. ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ได้เรียนรู้ร่วมกัน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง
5. ผู้เรียนมีความตื่นเต้นสนุกสนานกับการเรียนรู้

ข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

1. ถ้าผู้เรียนขาดความเอาใจใส่และความรับผิดชอบส่งผลให้ผลงานกลุ่มและการเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จ
2. เป็นวิธีการที่ผู้สอนจะต้องเตรียมการดูแลเอาใจใส่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดจึงจะได้ผลดี
3. ผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีขั้นตอน

การจัดกิจกรรมดังนี้

1. ชั้นเตรียมเนื้อหาเป็นการจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รวมทั้งสื่อวัสดุอุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงานและแบบทดสอบย่อยที่ผู้สอนต้องจัดเตรียมไว้

2. ชั้นจัดทีมเป็นการแบ่งกลุ่มผู้เรียนทั้งเพศและความสามารถคละกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คนซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คนปานกลาง 2-3 คน อ่อน 1 คนมีอัตราส่วน 1 : 2 : 1

3. ชั้นเรียนรู้ ผู้สอนแนะนำวิธีการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มแบ่งภาระหน้าที่กัน เช่น ผู้อ่านผู้หาคำตอบ ผู้สนับสนุน ผู้จับบันทึก ผู้ประเมินผลและช่วยกันศึกษาเนื้อหาตามใบงานที่ผู้กำหนดพร้อมทั้งประเมินเพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจ

4. ชั้นทดสอบผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจและนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมาจัดทำเป็นคะแนนพัฒนาของกลุ่ม

5. ชั้นการรับรองผลงานของทีมเป็นการประกาศผลงานของทีมว่าอยู่ในระดับคุณภาพใดมีการยกย่องชมเชยให้รางวัล

บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

สวิมล เคี้ยวแก้ว (2540 : 85-86) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมของครูต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยทั่ว ๆ ไปมีขั้นตอนดังนี้

1. แนะนำจุดประสงค์ จัดกลุ่มผู้เรียนบอกจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนซึ่งอาจทำได้โดยการอธิบายหรือเตรียมเอกสารไว้ให้ผู้เรียนอ่านและทำความเข้าใจ
3. จัดระบบจัดระบบการทำงานในกลุ่มเน้นการใช้ความพยายามร่วมกัน
4. ช่วยเหลือกลุ่มให้คำแนะนำคำปรึกษาเมื่อกลุ่มประสบปัญหาในการทำงาน
5. ชื่นชมความสำเร็จให้คำชมเชยต่อความพยายามและความสำเร็จในการทำงานทั้งในภาพรวมของกลุ่มและตัวบุคคล

พรณรัศมี เถาธรรมสาร (2540 : 35-39) ได้ให้ความหมายบทบาทครูในการเรียนแบบร่วมมือว่าครูควรสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนของผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. ให้งานที่ท้าทายความสามารถมากกว่าการแข่งขัน
2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกและตัดสินใจ
3. นับถือความคิดและความรู้สึกรักของผู้เรียน

4. ให้คุณค่าในความคิดของผู้เรียน ไม่ว่าจะจะเป็นความคิดที่จำกัดเพียงใด
5. ให้กำลังใจผู้เรียนในการแสดงออกซึ่งความคิดของตนเองในหลายรูปแบบ
6. ยอมรับว่าผู้เรียนผิดพลาดได้
7. เผยแพร่ข้อเขียนหรือผลงานของนักเรียนในรูปแบบของหนังสือพิมพ์ จดหมายข่าวของห้อง
8. กระตุ้นและส่งเสริมความคิดของผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือวารสารข่าวหรือสื่อการสอน เช่น รูปภาพ

สรุปได้ว่าบทบาทที่สำคัญของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือนั้นครูจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายของการสอนทั้งในด้านวิชาการและอื่นๆ ไว้ด้วยซึ่งจุดมุ่งหมายส่วนหลังนี้ครูมักจะละเลยจุดมุ่งหมายหลักนี้จะเป็นลักษณะของการทำงานร่วมกันว่าต้องให้มีลักษณะอย่างไรซึ่งอาจเป็นทักษะการทำงานกลุ่มหรือการเข้าสังคม (Social Objective) นอกจากนี้ที่ครูตั้งจุดมุ่งหมายของการสอนให้ชัดเจนแล้วครูควรจะต้องเอาใจใส่ในเรื่องของการจัดกลุ่มด้วย เพราะการจัดกลุ่มนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ในการเรียนแบบร่วมมือดังนั้นครูจะต้องพิจารณาองค์ประกอบของการจัดกลุ่ม เช่น

1. ลักษณะของกลุ่มควรจัดเป็นกลุ่มลักษณะใดกลุ่มอาจเป็นลักษณะเดียวกัน(Homogeneous) หรือลักษณะคละกัน (Heterogeneous)
 2. การจัดวางกลุ่มจะวางอย่างไร
 3. สมาชิกของกลุ่มใครจะเป็นผู้เลือกให้ครูเลือกหรือผู้เรียนเลือกเองแต่โดยทั่วไปจากการวิจัยพบว่าการเรียนรู้ที่ดีครูควรจะเป็นผู้เลือกให้และแบ่งกลุ่มผู้เรียนควรมีขนาดกลุ่มละ 3-5 คนเพราะถ้าคนในกลุ่มมากไปจะทำให้การมีส่วนร่วมของผู้เรียนบางคนน้อยไป แต่ถ้าคนในกลุ่มน้อยไปก็จะได้ความคิดไม่หลากหลาย
 4. ระยะเวลาที่กลุ่มอยู่ด้วยกันควรยาวนานแค่ไหนการเรียนรู้อะไรจึงประสบผลดีครูจะต้องพิจารณาตามความเหมาะสม
 5. การเตรียมเอกสารหรืออุปกรณ์สำหรับผู้เรียนครูจะต้องพิจารณาว่าควรมีจุดเดียวสำหรับของกลุ่มเพื่อใช้ร่วมกันหรือจัดแบ่งเป็นหลายส่วนหลายชุดแยกตามสมาชิกกลุ่ม
- อรพรรณ พรสีมา (2540 : 62) ได้ให้ความหมายบทบาทของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือมีดังนี้
1. ผู้เรียนต้องไว้วางใจซึ่งกันและกันและพัฒนาทักษะสื่อความหมายของตนให้

2. ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมสมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งจะทำหน้าที่ประสานงานคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการกลุ่ม ส่วนสมาชิกที่เหลือจะทำหน้าที่เป็นเพื่อนร่วมทีมสมาชิกแต่ละคนจะต้องได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบทุกคนในกลุ่มจะต้องเข้าใจเรื่องที่กำลังเรียนและสามารถตอบคำถามได้เหมือนกันทุกคนจะไม่มีสมาชิกคนใดของกลุ่มถูกทอดทิ้งผู้ประสานงานกลุ่มต้องกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสำเร็จของกลุ่ม

3. ผู้เรียนควรให้เกียรติและฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกทุกคนสมาชิกในกลุ่มอาจวิจารณ์ความคิดเห็นของเพื่อนได้ แต่ไม่วิจารณ์ตัวบุคคลและควรเป็นไปเพื่อความชัดเจนในความคิดเห็น

4. ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนๆในกลุ่มผู้เรียนจะร่วมกันทำกิจกรรมการดูแลให้ทุกคนได้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่และการช่วยกันควบคุมเวลาในการทำงาน

สรุปได้ว่าบทบาทของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือสมาชิกของกลุ่มต้องไว้วางใจและช่วยเหลือกันรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองทำกิจกรรมร่วมกันโดยไม่ทอดทิ้งสมาชิกในกลุ่มของตนให้เกียรติและฟังความคิดเห็นของเพื่อนเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

จอห์นสัน (Johnson, 1993 : 7-19) ได้เสนอการให้คะแนนในการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. คะแนนเดี่ยวยกคะแนนโบนัสถ้าสมาชิกทุกคนทำได้ถึงเกณฑ์ (Individual Score Plus Bonus Points Based on all Members Reaching Criterion) สมาชิกกลุ่มศึกษาบท เรียนร่วมกันและแน่ใจว่าทุกคนได้ความรู้ในสิ่งที่เรียนจากนั้นทดสอบรายบุคคลถ้าสมาชิกกลุ่มได้คะแนนมากกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ก็จะได้คะแนนพิเศษด้วย
2. คะแนนเดี่ยวยกกับคะแนนโบนัสตามคนที่ได้คะแนนต่ำสุด (Individual Score Plus Bonus Points Based on all Members Reaching Criterion) สมาชิกกลุ่มเตรียมตัวให้พร้อม สำหรับการสอนเมื่อทำการทดสอบสมาชิกจะได้รับคะแนนโบนัสเพิ่มขึ้นจากคะแนนสอบของคนที่ได้ต่ำสุด
3. คะแนนเดี่ยวยกกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม (Individual Score Plus Group Average) สมาชิกกลุ่มเตรียมพร้อมสำหรับการสอบเมื่อสอบก็จะได้รับคะแนนของตนเองและจะได้คะแนนเพิ่มขึ้นจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

4. คะแนนเดี่ยวยกคะแนนโบนัสจากคะแนนปรับปรุง (Individual Score Plus Bonus on Improvement Score) สมาชิกกลุ่มเตรียมพร้อมสำหรับการสอบแล้วทำการสอบเป็นรายบุคคลและได้รับคะแนนเป็นของตนเองและจะได้คะแนนเพิ่มขึ้นเมื่อสมาชิกกลุ่มสามารถทำคะแนนได้ดีกว่าการสอบในครั้งก่อนซึ่งถือเป็นคะแนนปรับปรุง
5. คะแนนของสมาชิกกลุ่มทุกคนรวมกัน (Totaling Member's Individual Score) สมาชิกในกลุ่มจะได้รับคะแนนจากคะแนนของทุกคนในกลุ่มรวมกัน
6. ค่าเฉลี่ยของคะแนนของสมาชิกกลุ่ม (Averaging of Member's Individual Score) คะแนนของสมาชิกกลุ่มทุกคนรวมกันแล้วหารด้วยจำนวนสมาชิกกลุ่มถือเป็นคะแนนของกลุ่ม
7. คะแนนของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลงานเพียงชิ้นเดียว (Group Score on a Single Product) งานของกลุ่มเป็นงานเพียงชิ้นเดียว เช่น รายงานเรียงความเมื่อมีการประเมินงานทุกคน ในกลุ่มจะได้รับคะแนนเหมือนกัน
8. การสุ่มงานของสมาชิกในกลุ่มมาเป็นคะแนน (Randomly Selecting one Member's Paper to Score) สมาชิกกลุ่มทุกคนทำงานของตนเองและตรวจสอบจนแน่ใจว่าถูกต้อง สมบูรณ์ ครูจะสุ่มงานของคนใดคนหนึ่งมาตรวจและสมาชิกคนในกลุ่มจะได้รับคะแนนเช่นเดียวกัน
9. การสุ่มจากการทดสอบของสมาชิกกลุ่ม (Randomly Selecting one Member's to Score)
10. สมาชิกทุกคนได้รับคะแนนตามคนที่ได้คะแนนต่ำสุด (All Members Receive Lowest Member Score) สมาชิกกลุ่มเตรียมพร้อมสำหรับการสอบแล้วทำการสอบเป็นรายบุคคลสมาชิกกลุ่มก็จะได้รับคะแนนตามคนที่ได้รับคะแนนที่ต่ำที่สุดในกลุ่ม
11. คะแนนเฉลี่ยบวกคะแนนทักษะความร่วมมือ (Average of Academic Scores Plus Collaborative Skills Performance Score) ผู้เรียนทำงานร่วมกันทำการสอบแล้วนำคะแนน จากการสอบมาเฉลี่ยนำไปบวกกับคะแนนทักษะความร่วมมือ
12. คะแนนสอบและรางวัลที่ไม่เกี่ยวข้องกับคะแนนสอบ (Dual Academic and Nonacademic Rewards) สมาชิกกลุ่มเตรียมพร้อมสำหรับการสอบแล้วต่างคนต่างสอบและจะได้รับคะแนนเดี่ยวยกมาพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเพื่อพิจารณารางวัลจากค่าเฉลี่ยนี้

ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ ดังนี้
 สุมณฑา พรหมบุญและอรพรรณ พรสีมา (2540 : 28-29) ได้เสนอประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือช่วยเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตจริง เพราะลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้รับฝึกหัดต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติทำกิจกรรมกลุ่มฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ การเป็นผู้นำผู้ตามและสิ่งสำคัญเป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนมากที่สุด
 2. การเรียนแบบร่วมมือช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตยฝึกการช่วยเหลือเกื้อกูลกันฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขช่วยให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนต่อครูสถานศึกษาและสังคม
 3. การเรียนแบบร่วมมือช่วยลดปัญหาทางวินัยในชั้นเรียนเพราะผู้เรียนทุกคนได้ฝึกฝนจนเกิดวินัยในตนเองได้รับการยอมรับจากครูเพื่อนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดการยอมรับตนเองเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ ปัญหาทางวินัยจึงลดน้อยลงและหมดไปในที่สุด
 4. การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยของผู้เรียน ทั้งชั้นสูงขึ้นการช่วยเหลือกัน ในกลุ่มเพื่อนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน ได้ดีขึ้น
 กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ค : 119-120) ได้เสนอประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้
1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกเพราะทุก ๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุก ๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน
 2. ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิดพูดแสดงออกแสดงความคิดเห็นลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน
 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันเช่นเด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่งทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจรู้จักใช้เวลาส่วนเด็กอ่อนเกิดความซาบซึ้งน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน
 4. ทำให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมกันคิดระดมความคิดเพื่อหาคำตอบที่เหมาะสมที่สุดเป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ

5. ส่งเสริมทักษะทางสังคมทำให้ผู้เรียนรู้จักปรับตัวในการอยู่ร่วมกันมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกันเข้าใจกันและกัน

6. ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นกลุ่มสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

สรุปได้ว่าจากแนวคิดผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนแบบความสามารถ สูง กลาง ต่ำ ซึ่งในการแบ่งกลุ่มจะใช้ข้อมูลจากคะแนนจากการทดสอบในภาคเรียนที่ผ่านมา เน้นการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการทดสอบโดยต่างคนต่างทำ การปรับปรุงคะแนนเปิดโอกาสให้สามารถปรับปรุงคะแนน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีขั้นตอนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับ ดังนี้

1. ชี้นำเสนอเนื้อหาใหม่ (Class Presentation) โดยครูผู้สอนเสนอเนื้อหาต่อผู้เรียนทั้งชั้น เนื้อหาอาจเป็นเอกสาร สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจเรื่องที่จะเรียนและเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมกลุ่มต่อไป

2. ขั้นตอนการทำงานกลุ่ม (Teams) ประกอบด้วยสมาชิก 4-6 คน มีผลสัมฤทธิ์แบบคละกัน หน้าที่ของกลุ่มคือช่วยเหลือกัน อภิปรายปัญหาพร้อมกัน รวมทั้งการตรวจสอบคำตอบ การแก้ไขคำตอบ ทุกคนต้องช่วยเหลือกันให้มีความรู้อย่างถ่องแท้ คนเก่งช่วยคนอ่อนปรึกษาเพื่อนและครู และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

3. ขั้นตอนการทดสอบย่อย (Quizzes) หลังจากเรียนไปแล้ว 1-2 ชั่วโมง นักเรียนทุกคนต้องทดสอบในเนื้อหาสาระที่เรียน ทำตามความสามารถของตนเอง ช่วยเหลือกัน ไม่ได้

4. ขั้นคะแนนพัฒนารายบุคคล (Individual Improvements) เปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อปรับปรุงคะแนนของตนให้สูงขึ้น โดยเปรียบเทียบคะแนนที่สอบได้กับคะแนนมาตรฐาน คะแนนที่ได้เป็นคะแนนความก้าวหน้า

5. ขั้นให้รางวัล (Team Recognition) คะแนนของกลุ่มใดเกินเกณฑ์ที่ตั้งไว้ กลุ่มนั้นจะได้รับรางวัล อาจเป็นคำชมเชย ประกาศนียบัตร รางวัล

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งถือว่าเป็นสื่อที่สำคัญยิ่งของผู้สอนเปรียบเสมือนใบเบิกทางในการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วสรุปนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผนโปรแกรมการสอนทั้งหมดในวิชาใดวิชาหนึ่งไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ครูเป็นผู้แนะนำหรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยข้อมูล และสังเคราะห์เป็นความรู้ของตนเอง มีผู้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 125) ได้ให้ความหมายของแผนการเรียนรู้ว่า แผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน โดยวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการใช้สื่อการเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ แผนการวัดผลประเมินผล โดยการวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ซึ่งยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ที่กำหนด อันสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546 : 58) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้หมายถึงแผนการเตรียมการสอนหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆมากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใดจะจัดกิจกรรมการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ใดและจะประเมินผลอย่างไร

รัตนา ศรีตระกูล (2549 : 43 - 44) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึงเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ครูผู้สอน สอนอย่างมีประสิทธิภาพมีความมั่นใจในตนเอง สามารถดำเนินการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของนักเรียนและมีจุดประสงค์ในการสอนแต่ละครั้งอย่างแน่นอนว่าจะสอนเนื้อหาสาระอะไร เพื่ออะไรและให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดได้ตรงตามเป้าหมายของการเรียนการสอนนั้น ๆ ตลอดจนเป็นเครื่องมือ แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น

และเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคุณภาพตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน และทันเวลา

2. ช่วยให้ผู้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนมาเป็นอย่างดีแล้ว การสอนก็จะเป็นไปอย่างเรียบร้อย
3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะครูเตรียมการดียอมทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น
4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มประสบการณ์ที่เรียนการที่ครูเตรียมการสอนทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนานและเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน
5. ทำให้นักเรียนเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครู เพราะครูมีความมั่นใจมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพนักเรียนก็จะเกิดความเลื่อมใสศรัทธาครูยิ่งขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 289) กล่าวถึง ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอนจะสอนด้วยความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด เพราะได้เตรียมการทุกอย่างไว้พร้อมแล้ว การสอนก็จะดำเนินการไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์
2. ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนเตรียมอย่างมีแผนมีเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน มีข้อเสนออย่างถี่ถ้วน ผู้เรียนก็จะได้รับความรู้ ความคิดเกิดเจตคติ เกิด และเกิดประสบการณ์ใหม่ตามที่ผู้สอนวางแผนไว้
3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการสอน ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระที่จะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล แล้วจัดทำออกมาเป็นแผนการสอนเมื่อผู้สอนสอนตามแผนการสอน ก็ยอมทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามจุดหมาย
4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดีกว่าการสอนที่ไม่มีการวางแผนเนื่องจากในการวางแผนการสอน ผู้สอนต้องวางแผนอย่างรอบคอบในทุกองค์ประกอบของการสอนรวมทั้งการจัดเวลา สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้โดยสะดวกและง่ายขึ้น ดังนั้นเมื่อมีการวางแผนการสอนที่รอบคอบ

และปฏิบัติการตามแผนการสอนที่วางไว้ ผลของการสอนย่อมสำเร็จ ได้ดีกว่าการไม่ได้วางแผนการสอน

5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวน หรือการออกข้อทดสอบ เพื่อวัดผลประเมินผลผู้เรียน ได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนมีเอกสารไว้ให้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่เข้าสอนแทนในกรณีที่จำเป็น เมื่อผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน

6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอน และต่อวิชาที่เรียน ทั้งนี้เพราะผู้สอนสอนด้วยความพร้อม เป็นความพร้อมทั้งด้านจิตใจ และความพร้อมทางด้านวัตถุ ความพร้อมทางด้านจิตใจ คือ ความมั่นใจในการสอน เพราะผู้สอนได้เตรียมการสอนไว้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อผู้สอนเกิดความพร้อมในการสอนย่อมสอนด้วยความกระฉ่างแจ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทเรียน อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอน และต่อวิชาที่เรียน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546 : 58) ได้ให้ความสำคัญของแผนการสอนว่าแผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกจะขาดมิได้ฉันใด ผู้เป็นครูก็ขาดแผนการสอนไม่ได้ฉันนั้น ผลดีของการทำแผนการสอนสรุป ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีการสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครูมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำได้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
3. ช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้เดินทางไปทางทิศใด หรือทราบว่า จะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร จะวัดและประเมินผลอย่างไร
4. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนไปศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จัดหาและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล
5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อ

วงการศึกษา

7. เป็นผลของวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนสำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูได้ จัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า รู้ว่าจะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ อะไร และจะวัดและประเมินผลอย่างไร ทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย และเป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนด้วย

ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีได้หลากหลายรูปแบบ แต่ผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด จึงเลือกแบบที่ตนเองเห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้ สรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

การเลือกรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 93) ได้กล่าวถึงการจัดการทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ว่ามีแนวการเรียบเรียง ดังนี้

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทำได้ 2 รูปแบบคือ

1.1 แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ย่อย

รายชั่วโมง

1.2 แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ร่วม ไม่แยก

เป็นรายชั่วโมง ครูจะต้องทำไปจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ย่อยเอง

2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาที่สอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการเรียนรู้ย่อย คือ หัวข้อเรื่อง

การเรียนรู้จะเป็นก็แผนขึ้นกับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 สารระการเรียนรู้ คือเนื้อหาสารระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อย

2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้คือ การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.6 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงานและพฤติกรรมกรเรียนซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง

2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียนรู้ สถานที่ที่จะศึกษา วิทยากร เป็นต้น

สรุปได้ว่า ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงรูปแบบและรายละเอียดของแผนทุกขั้นตอนให้ชัดเจน สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทั้งครู ผู้จัดทำ และครูที่จะมาทำการสอนแทน

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 144-148) ได้กล่าวถึงรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่นิยมใช้ในปัจจุบันมี 3 รูปแบบ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย เขียนโดยใช้หัวข้อเรื่องตามที่กำหนดมากำกับ แต่การลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนจะเขียนเป็นเชิงบรรยายกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ โดยไม่ระบุชัดเจนว่านักเรียนทำอะไร

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง เขียนโดยใช้หัวข้อเรื่องตามที่กำหนดมากำกับ แต่บรรจุในตารางเกือบทั้งหมด

3. แผนการจัดการเรียนรู้แบบพิสดาร เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีรายละเอียดมากขึ้น การลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนแยกเป็นกิจกรรมที่ครูปฏิบัติและสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกัน

หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 211-212) กล่าวถึงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง หรือชื่อหัวข้อเรื่องย่อย
2. จำนวนคาบ
3. สารสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียน

5. เนื้อหา
6. กิจกรรมการเรียนการสอน
7. สื่อการเรียนการสอน
8. การวัดผลประเมินผล

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550 : 126) ได้อธิบายถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีไว้ดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตร และแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. นำไปใช้ได้จริงและมีประสิทธิภาพ

3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด

4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน

5. มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้

สุภจิตร คงสุวรรณ (2550 : 42) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี คือ กิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด ผู้สอนต้องลดบทบาทลงคอยเป็นผู้ชี้แนะ

ถนอม ยนต์ชัย (2553 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้รวมไปถึงขั้นตอนและหลักการในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เรืองยศ ศิริเสาร์ (2553 : 27) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ให้แนวทางการสอนแก่ผู้สอนอย่างชัดเจนทั้งด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดผลประเมินผล

ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

ครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น เพื่อนำมาใช้สอนจะเกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ครูมีวัตถุประสงค์ของการสอน
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความมั่นใจ
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ตรงตามเจตนาของหลักสูตร

5. ครูสามารถสอนแทนได้ และสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของครูผู้สอน เพราะเป็นการวางแผนการสอนที่ดี ซึ่งเป็นการผสมผสานเนื้อหา สารและจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหลักสูตรผสมกับจิตวิทยาทางการศึกษา นวัตกรรม การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมกับผู้เรียนส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตลอดจนช่วยตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

การหาประสิทธิภาพ

การทดสอบหาประสิทธิภาพของเครื่องมือเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ เป็นการนำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ แล้วนำไปทดลองใช้จริง หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมากก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้สอนต้องมั่นใจว่า แบบฝึกทักษะนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง ทั้งนี้เพราะแบบฝึกทักษะจะช่วยสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามที่ผู้สอนมุ่งหวังไว้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการหาประสิทธิภาพ

1. ไม่สูญเปลืองเวลาและแรงงาน เป็นการประกันคุณภาพของแบบฝึกทักษะว่าได้มาตรฐาน เหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าหากไม่มีการหาประสิทธิภาพเสียก่อน และผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็จะต้องทำใหม่ เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลาและแรงงาน
2. สำหรับผู้ใช้แบบฝึกทักษะ โดยเฉพาะครูควรมั่นใจว่าแบบฝึกทักษะนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง

เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะจะกำหนดเป็นเกณฑ์ไว้ โดยจะกำหนดเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งกำหนดตัวสมมติ

ให้เป็น E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพ์ การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ แต่โดยปกติ เนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักตั้งเอาไว้ ดังนี้ 80/80 , 85/85 , 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ คือ 70/70 , 75/75 ตามสูตรการหาค่า E_1/E_2 (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 101)

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง E_1/E_2 80/80 ดังนี้

เกณฑ์ 80/80 ในความหมาย ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกทักษะหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง E_2 คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 การหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกทักษะหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุด
 รวมกัน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกทักษะทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพ์
 $\sum X$ แทน คะแนนของแบบฝึกทักษะหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุด
 รวมกัน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

การหาประสิทธิภาพ

1. ขั้นตอนการทดลองหาประสิทธิภาพ

เมื่อสร้างแบบฝึกทักษะขึ้นเป็นต้นฉบับแล้วต้องนำแบบฝึกทักษะไปทดลองหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นทดลองแบบกลุ่มเดี่ยว ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำปานกลาง และดี อย่างละ 1 คน แล้วนำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ขั้นทดลองแบบกลุ่มเล็ก ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำปานกลาง และ ดี แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 3 หรือ 2 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ขั้นทดลองแบบกลุ่มใหญ่ ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำปานกลาง และ ดี กลุ่มละ 10 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. การเลือกนักเรียนมาทดลองใช้แบบฝึกควรเป็นตัวแทนของนักเรียนที่เราจะนำแบบฝึกไปใช้โดยควรพิจารณา ดังนี้

2.1 ทดลองแบบกลุ่มเดี่ยว ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำปานกลาง และดี อย่างละ 1 คน แล้วนำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2.2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก ทดลองกับนักเรียน 3-10 คน ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และ ดี แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 3 หรือ 2 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2.3 ทดลองแบบกลุ่มใหญ่ ทดลองกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำปานกลาง และ ดี กลุ่มละ 10 คน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

3 ข้อควรคำนึงในการทดลองแบบฝึกทักษะ

การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะได้ผลคุ้มค่า สิ่งที่คุณทดลองควรคำนึงมี ดังนี้

3.1. ควรเลือกนักเรียนที่เป็นตัวแทนของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะ

3.2. ควรเลือกเวลาที่ปราศจากเสียงรบกวน ไม่ร้อนอบอ้าว และไม่ใช้เวลานักเรียนหิวกระหาย ไม่รีบร้อนกลับบ้าน

3.3. จะต้องอ่านคำชี้แจงประกอบการฝึกแต่ละกิจกรรมให้เข้าใจทุกครั้ง

3.4. ในการทดลองภาคสนามในชั้นเรียนจริง ต้องใช้ครูเพียงคนเดียว ผู้สังเกตต้องอยู่ห่าง ๆ ไม่เข้าไปช่วยเหลือเด็ก หากจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือให้ครูผู้สอนช่วย

3.5. ไม่ว่าจะเป็นการทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ ครูจะต้องอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนทราบกับแบบฝึกทักษะ ดังนี้ ทดสอบก่อนเรียน ทำกิจกรรมการฝึก ซึ่งจะมีรายละเอียดชี้แจงประกอบให้ทุกกิจกรรม และทดสอบหลังเรียน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะไว้ คือ 80 / 80 ที่ผู้วิจัยได้จัดตั้งเกณฑ์ไว้สูง เพราะจากการอ่านงานวิจัยของหลาย ๆ ท่านมักพบว่า ตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดมักจะได้ตามเกณฑ์ การตั้งเกณฑ์ไว้สูงจะมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนด้วย และมีระดับความผิดพลาดไว้ร้อยละ 5 โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 82.51 / 82.51 ขึ้นไป เท่าเกณฑ์ เมื่อแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 77.50 / 77.50 ถึง 82.50 / 82.50 ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพต่ำกว่า 77.40 / 77.40

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2548 : 100) ได้กล่าวถึงการเลือกเกณฑ์เพื่อกำหนดค่าประสิทธิภาพของสื่อการสอนหรือนวัตกรรม ควรพิจารณาจากหลายปัจจัย เช่น ประเภทของสื่อ นวัตกรรม สถิติปัญหาของกลุ่มผู้เรียน ความสามารถในการอ่านและเขียนของผู้เรียน วุฒิภาวะของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียนเป็นต้น โดยทั่วไป นวัตกรรมหรือสื่อการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะมักจะกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพต่ำกว่าการพัฒนาความรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจากทักษะเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ยากกว่า และอาจต้องใช้เวลาการพัฒนามากกว่า เช่น สื่อ หรือนวัตกรรมที่เน้นการพัฒนาความรู้ อาจกำหนด E_1/E_2 ที่ 75/75 เป็นต้น

สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาไทยมาก นักเรียนได้ฝึกทำกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้และเป็นการทบทวนในสิ่งที่เรียนมาแล้ว นักเรียนได้ฝึกฝนเต็มที่ ผู้เรียนมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่

ประวัตรรชนียัโดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4

ดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้า
ในการเรียนของผู้เรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับ
คะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับสูงสุดที่ได้จาก
การทดสอบก่อนเรียนเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผล
ทางด้านการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อ นั้น ตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความ
แตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน
และคะแนนทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่า
ผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่
เพียงพอมีผู้กล่าวถึงการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึก ดังนี้

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2549 : 111-112) ได้กล่าวถึง การหาค่าดัชนีประสิทธิผล
ของนวัตกรรมโดยการวิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำได้กับคะแนนเต็มทั้งก่อนเรียน
และหลังเรียน ซึ่งเกณฑ์การยอมรับว่านวัตกรรมมีประสิทธิผลช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้
จริง จะต้องมามีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

วาโร เฟ็งสวัสดิ์ (2553 : 60-61) ได้กล่าวถึง การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของ
นวัตกรรมว่า หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนซึ่งนวัตกรรมที่
ยอมรับได้ว่ามีประสิทธิภาพจะต้องมีค่าดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป สูตรการหาค่าดัชนี
ประสิทธิผล (E.I : The Effectiveness Index) โดยวิเคราะห์จากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มตามวิธีของ กูดแมน เฟรชเชอร์และชไนเดอร์ (Goodman Fletcher &
Schneider) (เผชิญ กิจระการ. 2548 : 31)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนสอบก่อนเรียน}}$$

สรุปได้ว่า คัดนี้ประสิทธิผลได้จากการหาความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ค่าสัมพัทธ์ของการทดลอง จะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอน จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน คะแนนทดสอบก่อน และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด คัดนี้ประสิทธิผลจะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อการเรียนการสอนต่อไป

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความรู้ที่รับด้วยจิตใจและอาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนรอบข้างได้รับรู้ นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ดังนี้

ทองสุข วงษ์ทิพย์ (2549 : 42) กล่าวว่าความพึงพอใจรู้สึกชอบ พอใจทำให้บุคคลเกิดความสบายใจมีความสุขเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานที่สืบเนื่องมาจากทัศนคติต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ได้รับผลตอบแทน ชอบในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

กัลยาณี บุญประสิทธิ์ (2551 : 46) สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกด้านบวกของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองจากภายนอกตามความต้องการของตนเอง

กฤติกา เจริญยศ (2552 : 40) สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกพอใจชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้หรือปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติและเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติงานตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

เทียมจันทร์ ไสยวรรณ (2552 : 64) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

สรุปได้ว่าความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ผู้สอนได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกายและจิตใจ ทำให้

มีความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีความสุข

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจคือ ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ นักการศึกษาได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้

เผชิญ กิจระการ (2546 : 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดของแฮทฟิลด์และฮิวส์แมนที่ได้ทำการพัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่างๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน/ความไม่สนุกสนาน
3. ความท้าทาย/ความไม่ท้าทาย
4. มีความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบทางด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือว่าเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล
2. มาก/น้อย
3. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก/เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบทางการเลื่อนตำแหน่ง

1. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
2. เชื้อถือได้/เชื้อถือไม่ได้
3. เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ
4. เป็นเหตุผล/ไม่เป็นเหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้าน ผู้มีเทศ/ผู้บังคับบัญชา

1. อยู่ใกล้/อยู่ไกล
2. ยุติธรรมแบบจริงจัง/ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง
3. เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ/ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้าน เพื่อนร่วมงาน

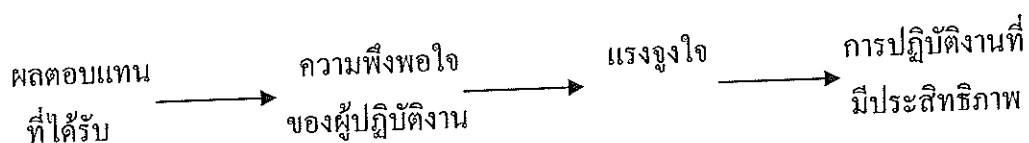
1. เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อน/ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและ

เพื่อน

3. สนุกสนานร่าเริง/ดูไม่มีชีวิตชีวา
4. ดูน่าสนใจเอาจริงเอาจัง/ดูเหน้อยหน้า

ประสาธ อิศรปริดา (2546 : 310) มีความเห็นว่าทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะต้องการอีกอย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะความต้องการ 5 ระดับ ได้แก่

1. ความต้องการทางสรีระ (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การหลับนอน การขับถ่ายที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น
 2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากอันตรายทุกด้าน ความต้องการความมั่นคงในการทำงานตลอดจนความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจ
 3. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องชม เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นได้เป็นอันดับแรก
 4. ความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุดของหน่วยงาน ความต้องการอยากเด่นอยากดังในทางใดทางหนึ่ง
- สมยศ นาวิการ (2544 : 155) ได้กล่าวถึงการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยการควบคุมหรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานนั้น มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ
1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการ
- ผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทักษะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วย แผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานที่รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปแบบของรางวัลหรือผลตอบแทนซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในเป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่นความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จทำให้เกิดความภูมิใจความมั่นใจตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่นส่วนผลการตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่นการได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ผู้ปกครองหรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

การสร้างความพึงพอใจในบทเรียน

ความพึงพอใจมีประโยชน์ในด้านการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เพราะหากผู้เรียนมีความพึงพอใจจะมีความสนใจและตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรม การเรียนก็จะประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ

กัลยาณี บุญประสิทธิ์ (2551 : 47) กล่าวว่า การดำเนินงานกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยการความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา การทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการเรียนรู้หรือพึงพอใจในการปฏิบัติงานครูผู้สอนต้องคำนึงถึงแนวคิดพื้นฐานที่มีความแตกต่างกันใน 2 ลักษณะต่อไปนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติ การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้น ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุจุดประสงค์ ต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ สถานการณ์ สื่อการสอน ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจทำกิจกรรมจนบรรลุตามจุดประสงค์
2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทนซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้ เรื่องความยุติธรรมของผลตอบแทนจากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทนหรือรางวัลภายในเป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดกับตัวผู้เรียน เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคล

บริบทของโรงเรียนชุมชนบ้านขาด

1. ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนชุมชนบ้านขาด มีนักเรียนทั้งสิ้น 393 คน เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีครูจำนวน 16 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 1 คน ครูธุรการจำนวน 1 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 1 คน และลูกจ้างจำนวน 2 คน ตั้งอยู่เลขที่ 156 หมู่ที่ 2 ตำบลเมืองบัวอำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์จัดเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีเนื้อที่ 73 ไร่ โรงเรียนมีอาคารทั้งสิ้นจำนวน 8 หลัง แบ่งออกเป็นอาคารเรียน 6 หลัง อาคารประกอบ 2 หลัง บ้านพักครู 5 หลัง ห้องปฏิบัติการ 8 ห้อง แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคณิตศาสตร์ ห้องบูรณาการ ห้องจริยธรรม ห้องเกษตร แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ได้แก่ วัดประชาสังคมบ้านขาด สถานีตำรวจภูธรตำบลเมืองบัว สถานีอนามัยตำบลเมืองบัว โรงเรียนเมืองบัววิทยา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบัว และสถานประกอบการด้านธุรกิจและบริการต่าง ๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยากรชุมชน จำนวน 5 คน มีความเชี่ยวชาญด้านทอเสื่อกก ทอผ้าไหม เกษตรอินทรีย์ การเพาะเห็ด องค์การที่สนับสนุนโรงเรียนได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบัว โดยสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนด้านต่าง ๆ เช่น การกีฬา อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) กิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ ทรัพยากรของโรงเรียนมีสภาพเพียงพอ มีนักเรียนที่อยู่หมู่บ้านในเขตบริการ 4 หมู่บ้านคือบ้านเมืองบัว หมู่ที่ 1 บ้านโนนกลาง หมู่ที่ 2 บ้านขาด หมู่ที่ 3 และบ้านสระแก้ว หมู่ที่ 7 ตำบลเมืองบัว อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ และนักเรียนที่อยู่นอกเขตบริการอีก 4 หมู่บ้าน คือ บ้านโนนสัง หมู่ที่ 6 บ้านหัววัว หมู่ที่ 13 ตำบลเมืองบัว อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ บ้านโคกเพ็ก หมู่ที่ 5 บ้านโนนเจริญ หมู่ที่ 4 ตำบลละเวียง อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ สภาพสังคมและวัฒนธรรม จำนวนประชากรที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนมี จำนวน 3,133 คน 634 ครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมรายได้โดยเฉลี่ยต่อคนต่อปีคือ 8,000 บาท ชุมชนที่อยู่โดยรอบโรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนชนบทเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนในระดับดี โดยโรงเรียนบริการด้านวิชาการ โดยจัดการเรียนการสอน และโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนเช่น ประเพณีท้องถิ่นชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนเช่นกัน

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีทักษะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร

2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ได้แก่ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต มีเมตตา กรุณา รู้จักประหยัด มีความอดทนและขยันหมั่นเพียร มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย ภูมิใจในความเป็นไทย และมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

4. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

5. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

7. ครูจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

8. ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น

9. ครูมีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง และครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ

10. ชุมชน ผู้ปกครอง และองค์กรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

11. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนที่พบมากคือปัญหา ด้านการเขียนคำของนักเรียน ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขจะเป็นปัญหาต่อไปเรื่อยๆ ผู้วิจัยฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้พบปัญหาการเขียนคำของนักเรียน ดังนี้

1. การเขียนตัวอักษรไม่ถูกต้อง
2. วางสระหรือวรรณยุกต์ผิดตำแหน่ง
3. เขียนผิดเพราะออกเสียงผิด
4. สับสนเรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์

5. เขียนคำประวิสรรชนีย์ไม่ถูกต้อง
6. เขียนคำไม่ประวิสรรชนีย์ไม่ถูกต้อง
7. นักเรียนเขียนคำผิดเพราะไม่ทราบความหมายของคำ

สรุปได้ว่า ปัญหาด้านการเขียนสะกดคำของนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านชาดควรได้รับการแก้ไขในเรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ เพื่อจะได้เขียนคำได้ถูกต้องตามความหมาย รู้หลักภาษา การวางสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

กนกภรณ์ สอนพุด (2553 : 93 - 94) ได้ศึกษาการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทย เรื่องคำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี ตำบลใจดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ 40 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบ แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.23/81.67 ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.6939 และผลการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ ด้วยการเพิ่มกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน และมีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียน ทำแบบฝึกทักษะซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สุรีย์ สีนอก (2553 : 108 - 109) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้อาษาไทย เรื่อง คำยากชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยแบบ STAD กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียนมีนักเรียนจำนวน 43 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง คำยาก ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง คำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.32/83.72 และนักเรียนที่เรียน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยากด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุทุมพร ชีวานุเคราะห์ (2553 : 98 - 99) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านโนนชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5 จำนวน 8 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD จำนวน 15 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผลการศึกษปรากฏดังนี้ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.22/86.27 และดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7000 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือ แบบ STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิมพ์สิริ บุญมาก (2554 : 123-126) ได้วิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสหศาสตร์วิทยา จำนวน 2 ห้องเรียน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียน โดยรูปแบบการเรียนแบบ

ร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มควบคุมใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.78/84.20 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ณรงค์ นาริต (2555 : 86-89) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญโดยใช้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์ อำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญโดยใช้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD จำนวน 8 แผน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ (3) แบบวัดความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน จำนวน 20 ข้อ ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญโดยใช้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.15/81.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

นันทวัน กองธรรม (2556 : 86-89) ได้วิจัยการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 28 คน โรงเรียนเขม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD จำนวน 7 แผนรวม 14 ชั่วโมง 2) แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์จากนิทาน จำนวน 7 ชุด 3) แบบทดสอบความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้จัดกิจกรรมการ

แรนดอล (Randall. 2004 : 4301-A) ได้วิจัยเปรียบเทียบกันระหว่างการสอนแบบควบคุมกับการสอนแบบฝึกฝน การวิจัยนี้เพื่อแยกแยะผลกระทบต่อการเรียนรู้การอ่านฝึกการอ่านในเมือง จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชน วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลคือ การสัมภาษณ์กับการสังเกตการสอนในห้องเรียน โดยตรงของเกรด 2 และเกรด 3 การเขียนบันทึกเพื่อความเข้าใจให้ดูว่าการใช้กลยุทธ์และเทคนิคในการสอนอย่างไร จุดประสงค์ของการวิจัย เลือกโรงเรียน 2 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีจำนวนประชากรเท่ากัน จากการทดลองแสดงให้เห็นว่าเทคนิคและกลยุทธ์ที่หลากหลายมีผลกระทบต่อคะแนนการอ่าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไปคือการจัดการเรียนการสอนอ่านควรใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย วอร์เลย์ (Warley. 2007 : unpagged) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์การรู้จักหน้าที่ของคำของผู้อ่าน : ซึ่งมีความสัมพันธ์กับภาษาและทักษะการอ่าน วัตถุประสงค์ของการศึกษามี 2 ข้อคือ 1) เพื่อศึกษาประโยชน์ของการอ่านคำซึ่งมีความสัมพันธ์กับภาษาและทักษะการอ่านของผู้อ่านที่มีความพยายามที่จะอ่าน 2) เพื่อประเมินคุณสมบัติของคำที่ไม่ได้อ่านว่าเพราะอะไร ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ คือการอ่านที่ทำให้นักเรียนยากต่อการอ่านเพราะไม่รู้จักรูปร่างหน้าตาของคำโดยมีการเปรียบเทียบกับเนื้อหาของคำ กลุ่มของผู้อ่านถูกกำหนดให้อ่านโดยมีมาตรฐานการอ่านและภาษาใช้หลักการวิเคราะห์ปัจจัยรวมถึงมีการกำหนดรูปแบบการแสดงผลด้วย ผลจากการแก้ไขปัญหามาจากปัจจัย 3 ประการ พบว่าปัจจัยที่น่าสนใจมากที่สุดสำหรับการศึกษาในปัจจุบัน คือ Type/Antitype II ซึ่ง Type II ได้สะท้อนให้เห็นว่ามีนักเรียนที่อ่อนภาษาและทักษะการอ่าน (ได้แก่การไม่รู้จักรูปร่างหน้าตาของคำ, ความสัมพันธ์ของคำในประโยค, ตัวสะกดการันต์, การออกเสียงตามหลักภาษาศาสตร์, ทักษะการอ่าน และการรู้จักหน้าที่ของคำ) Type II สำหรับนักเรียนระดับปฐมศึกษา คือกำหนดทักษะการอ่านเกี่ยวกับหน้าที่ของคำให้แยกออกไปอยู่ต่างหาก สำหรับ Antitype II แสดงออกในรูปแบบที่ตรงกันข้าม การวิเคราะห์เนื้อหาของคำที่มีความผิดพลาดผลการวิเคราะห์เหล่านี้เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน เพราะทำให้ทราบว่านักเรียนมีประสบการณ์ในการอ่านเรื่องที่ยากน้อย (ได้แก่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์น้อย, และมีจุดอ่อนในเรื่องตัวสะกดการันต์ และการออกเสียงตามหลักภาษาศาสตร์) จากการสังเกตภาษาของนักเรียนและทักษะการอ่าน มีข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้ซึ่งได้เสนอแนะว่าความยากของการรู้จักหน้าที่ของคำ อาจจะเป็นสิ่งที่ทำให้ภาษาและการอ่านมีความยากมากยิ่งขึ้น

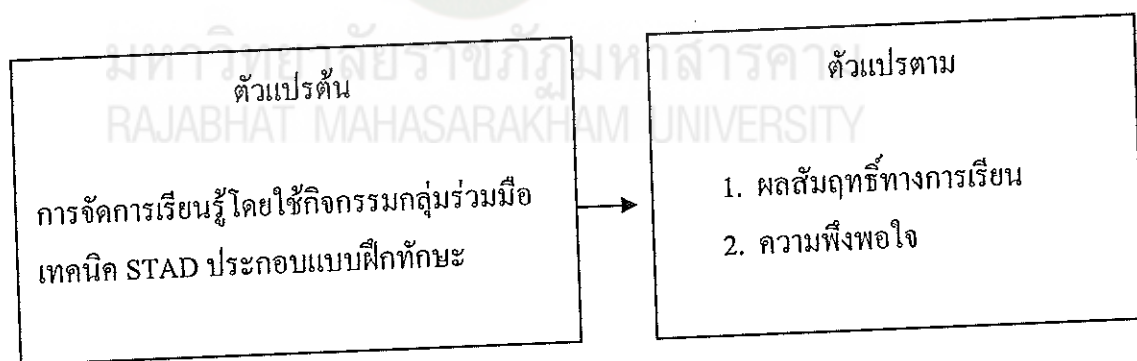
เนียไม (Niemai. 2009 : 144) ได้วิจัยรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยการเปรียบเทียบรูปแบบการเรียน

แบบร่วมมือและการเรียนแบบจิ๊กซอร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักเรียนเกรด 6 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบจิ๊กซอร์

ผลการศึกษาเอกสารจากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมีการช่วยเหลือกันในที่ความสำเร็จของกลุ่มเป็นความสำเร็จของทุกคน การจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นฝึกทักษะด้านการอ่านและการเขียนส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในเรื่องที่เรียนเพิ่มมากขึ้น พัฒนาความรู้ได้อย่างรวดเร็วขึ้น และการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เป็นการจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเป็นการรวมเอาทักษะผู้เรียนแต่ละบุคคลกับความร่วมมือเข้าด้วยกัน เพื่อแก้ปัญหาการอ่านและการเขียนและเป็นการช่วยเหลือร่วมกันในการเรียน ได้ดี ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4